

ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รุ่งโรจน์ ศิริพันธ์

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อีเมล: roongroj.siri@mcu.ac.th

วันรับบทความ: 15 พฤศจิกายน 2563 | วันแก้ไขบทความ: 22 ธันวาคม 2563 | ตอรับบทความ: 25 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ในการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถาบันภาษา คณาจารย์ประจำหลักสูตร เจ้าหน้าที่ดูแลหลักสูตร และนักศึกษาในหลักสูตร จากผลการศึกษาพบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรคของการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เนื่องจากสถาบันภาษายังขาดประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตร ตลอดจนปัญหาด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน ได้แก่ 1. ปัญหาด้านหลักสูตร 2. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ปัญหาด้านผู้สอน 4. ปัญหาด้านผู้เรียน และ 5. ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ

2) ส่วนแนวทางแก้ปัญหการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ โดยการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและประชุมอาจารย์ผู้สอน เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรและแนวทางการเรียนการสอน ปรับลดค่าหน่วยกิต มีตารางเวลาเรียนที่แน่นอน และมีครูผู้สอนที่ดึงดูดผู้เรียน ฯลฯ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

คำสำคัญ: สภาพปัญหา; การเรียนการสอน; ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ; สถาบันภาษา

The Analytical Study of The Problems in Instructional Management for Programs of Certificate in English for Careers: Language Institute of Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Roongroj Siriphan

Language Institute Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: roongroj.siri@mcu.ac.th

Abstract

The objectives of this research article are: 1) to study the problems and obstacles in managing program of certificate in English for Careers, and 2) to study the solutions in managing certificate program in English for Careers. The research study was conducted by analyzing with the relevant research papers, in-depth interview with the executives of language institute, lecturers, staffs and students from the programs. The results found that:

1) There are various aspects of problems and obstacles of instructional management for program of certificate in English for Careers due to lack of experience in curriculum management including five other aspects as follows: 1) curriculum, 2) assessment and evaluation, 3) instructional management, 4) instructors, 5) learners and facilitation.

2) Regarding the solutions, suggested that the revision of the program of certificate in English for careers should provide; facilities, revising the contents of curriculum, lowering the credit expenses, have explicit time tables, provide attractive teachers, sufficient textbooks, additional staff to follow up the works and motivate students to make both the program's instructional management more efficient and effective.

Keyword: Problems; Instructional Management; English for Careers; Language Institute

บทนำ

ความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้การสื่อสารไร้พรมแดน ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาสากลที่จำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในการเรียน การใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ และการพัฒนาในสังคมไทย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงควรมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องมือติดต่อระหว่างชนชาติต่าง ๆ (บัญชา อึ้งสกุล, 2551) การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการศึกษาต่าง ๆ ล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกกระดับ ทำให้เกิดแนวคิดเทคนิควิธี และพัฒนาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ทั้งครูและผู้เรียนเข้าถึงสื่อได้หลายรูปแบบ ซึ่งล้วนแต่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

เช่น สื่อโทรทัศน์ มีรายการภาคภาษาอังกฤษที่น่าสนใจ และหลายรายการช่วยฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษได้ เช่น รายการข่าว News Line รายการ Morning Talk รายการเรียนภาษาอังกฤษกับ Chris Delivery ฯลฯ เป็นต้น (ทัศนาศา วัฒนศิริ, 2551) แม้ว่าจะมีสื่อมากมายที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง แต่ก็ยังได้ผลไม่น่าพอใจ กล่าวคือ นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นระดับประถมจนถึงระดับอุดมศึกษารวมเวลา 10 ปี แต่พูดติดต่อกับชาวต่างชาติหรือเจ้าของภาษาไม่ได้ (ปราณี อมรรัตนศักดิ์, 2551) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ จุดอ่อนคือไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในภาษาเขียนไม่ถูกต้อง มีคลังคำศัพท์ภาษาอังกฤษจำกัด จึงเป็นอุปสรรคในการใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ดี สาเหตุอีกประการหนึ่งคือในชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ สื่อมวลชนแทบทุกแขนงเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นภาษาไทย สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ (English Exposure) นอกห้องเรียน

สำหรับแรงจูงใจที่สำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะภาษานั้น บราวน์ (Brown, H. Douglas, 1981) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจว่า มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้เรียน เพราะเป็นกุญแจไขสู่การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับลิตเติ้ลวูด (Littlewood, 1990) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นพลังสำคัญที่กำหนดได้ว่าผู้เรียนจะมุ่งมั่นจะเรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียนจะอุทิศตนทุ่มเทร่างกายและจะมีความเพียรพยายามมากน้อยเพียงใดในการเรียนรู้ภาษาที่สอง องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการสอนของผู้สอนก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา เนื่องจากพฤติกรรมการสอนของผู้สอนทั้งในด้านวิธีการและกระบวนการสอน การใช้ภาษา การปฏิบัติตน ในการสอน การใช้สื่อการสอน ฯลฯ สามารถบ่งบอกและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติหรือเจตคติต่อการเรียนภาษาและส่งผลการเรียนรู้ได้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” โดยในระดับนานาชาติ นั้น ได้รับการยอมรับจากชาวพุทธทั่วโลก ให้เป็นเจ้าภาพหลักจัดการประชุมชาวพุทธนานาชาติ เนื่องในวันวิสาขบูชาโลกมาโดยตลอด อีกทั้งชาวพุทธทั่วโลกมีมติให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก มหาวิทยาลัยฯ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาของโลกในอนาคต ขณะนี้มีนิสิตชาวต่างประเทศสนใจเข้าศึกษา เพิ่มขึ้นทุกปี การดำเนินนโยบายดังที่กล่าวมาทำให้มหาวิทยาลัยฯ จำเป็นต้องพัฒนาภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากร และนิสิตของมหาวิทยาลัย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีเป้าหมายเพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและเป็นเครื่องมือติดต่อกันระหว่างชนชาติต่าง ๆ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงได้จัดตั้ง “สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งศึกษาและพัฒนาภาษาต่างประเทศแก่พระภิกษุ สามเณร นิสิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไป ปัจจุบันสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดหลักสูตรให้แก่นิสิตทุกระดับ มีพันธกิจที่สำคัญคือการบริการวิชาการ

แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นิสิตทุกระดับ ตลอดจนผู้สนใจ เพื่อรองรับการเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก และเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งเพื่อเป็นการตอบโจทยวิสัยทัศน์ของพระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มองว่ามหาวิทยาลัยจัดงานวิสาขบูชาโลกทุกปี และมหาวิทยาลัยมีนิสิตนานาชาติจำนวน

มาก การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การเจรจา การส่งอีเมล ฯลฯ ต่าง ๆ ก็เป็นภาษาอังกฤษ จึงให้สถาบันภาษาเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพขึ้น เพราะเป็นการตอบสนองความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ สถาบันภาษาจึงได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (ป.อ.) ขึ้น เพื่อตอบสนองความจำเป็นด้านการเรียนภาษาอังกฤษของบุคลากรของมหาวิทยาลัยรวมทั้งผู้สนใจทั่วไป ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าได้ประสบปัญหาหลายประการ เช่น จำนวนนักศึกษาลดลง นักศึกษาหยุดเรียนบ่อย บางรูป/คนเรียนไม่จบหลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนด ฯลฯ เป็นต้น จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำเป็นต้องหาสาเหตุของปัญหา แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหในปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายของสถาบันภาษาและมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และแนวทางแก้ไขปัญหการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวน 18 รูป/คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 2 รูป
2. อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ จำนวน 4 รูป/คน
3. เจ้าหน้าที่ดูแลหลักสูตรฯ จำนวน 2 คน

4. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษอาชีพ จำนวน 10 รูป/คน แบ่งเป็น กลุ่มที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 5 รูป/คน และกลุ่มที่ไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 5 รูป/คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะพื้นที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่านั้น

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2561 รวมเป็นระยะเวลา 5 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อประเด็นที่ทำการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยจะทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร คือ งานวิจัย ตำราวิชาการ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความข้อมูลที่รวบรวมมาทั้งหมด ให้เกิดความเข้าใจให้ชัดเจนมากที่สุด และนำข้อมูลที่ได้แล้วมากำหนดเป็นกรอบคำถามการวิจัยเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study)

ใช้การสัมภาษณ์แบบ Face-to-Face Structural Interview โดยมีขั้นตอนย่อยดังนี้

1. ออกแบบสัมภาษณ์โดยตรง เพื่อยกร่างเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
2. นำเสนอแบบสัมภาษณ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก คือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 18 รูป/คน โดยแบ่งเป็น
 - 1) ผู้บริหารสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 2 รูป
 - 2) อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ จำนวน 4 รูป/คน
 - 3) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลหลักสูตร จำนวน 2 คน

4) นักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ทั้งกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 10 รูป/คน

5. ติดต่อประสานงานผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึก

6. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ดังนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่อง บันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้รูปเป็นเอกสารอ้างอิง แจ้งว่าผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้เป็นความลับ จากนั้นผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ที่ละประเด็นด้วยตนเองในลักษณะการสนทนาโต้ตอบโดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงเพื่อจัดเก็บข้อมูลแต่ละท่าน เมื่อเสร็จสิ้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลเรียบเรียงแบบสรุปลงในแบบสัมภาษณ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3

นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่ออธิบายและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4

สรุป เสนอแนะ และนำเสนอเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ ได้แก่ งานวิจัย ตำราวิชาการ และวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และเครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) และสมุดบันทึก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีสืบค้น รวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ตำราวิชาการ และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับรวมทั้งจากอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยจะสืบค้นจากหลายแหล่งแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้าน จากนั้นจะตรวจสอบเนื้อหาของเอกสาร จำแนกประเภทข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ ที่จะ

ดำเนินการวิจัย และคัดลอกเอาแต่เฉพาะเอกสารซึ่งมีข้อมูลและเนื้อหาที่ถูกต้องชัดเจน ที่เชื่อถือได้ และมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth Interview)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องใช้เทคนิคในการตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูลจากต่างแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยใช้วิธีค้นคว้าแบบวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจึงต้องจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) ทั้ง 2 ส่วน อย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ และแนวทางแก้ปัญหา
2. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา แนวความคิด ทศนคติ ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่าน เพื่อสังเคราะห์แนวความคิด ทศนคติของแต่ละท่าน เพื่อที่สรุปเป็นประเด็นในการนำเสนอ
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลเอกสารซึ่งได้สังเคราะห์แล้ว ไปพิจารณาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ละท่าน ซึ่งได้สังเคราะห์แล้ว มาประมวลผลเป็นองค์ความรู้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. อภิปราย สรุปผลการวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนหลายด้าน อันเนื่องมาจากบุคลากรขาดประสบการณ์

ในการบริหารหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตร ตลอดจนปัญหาด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน ได้แก่

1. ปัญหาด้านหลักสูตร 2. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ปัญหาด้านผู้สอน 4. ปัญหาด้านผู้เรียน และ 5. ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางแก้ปัญหาการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ของสถาบันภาษา ดังต่อไปนี้ ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ โดยการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ เพื่อปรึกษาหารือข้อปัญหาต่าง ๆ นัดประชุมอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรฯ ทั้งหมด เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหในปัจจุบัน และป้องกันปัญหาในอนาคต รวมถึงต้องมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรและ

แนวทางการเรียนการสอน ปรับลดค่าหน่วยกิต มีตารางเวลาเรียนที่แน่นอน และมีครูผู้สอนที่ดึงดูดผู้เรียน ฯลฯ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาอุปสรรคของการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

จากการการศึกษาบริบทสภาพปัญหาอุปสรรคการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน คือ 1.ด้านหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านผู้สอน 4.ด้านผู้เรียน และ 5.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ จึงทำให้ทราบว่า ตั้งแต่สถาบันภาษาได้เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 เป็นต้นมา ได้ประสบปัญหาอุปสรรคในการเรียนการสอนหลายอย่าง เนื่องจากผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าวมีความหลากหลาย และแตกต่างกัน ทั้งเพศ อายุ ระดับการศึกษา และมีทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ และผู้สนใจภายนอกมหาวิทยาลัย โดยสรุปดังนี้

1. **ปัญหาด้านหลักสูตร** สถาบันภาษา ยังไม่มีตำราเรียนเป็นของตนเองและไม่มีคู่มือที่ชัดเจน จึงต้องใช้ตำราอื่นในการเรียนการสอน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ในการจัดการเรียนการสอนเน้นทฤษฎีมากเกินไป และเนื้อหาการเรียนการสอนยังไม่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้เรียน และไม่ค่อยให้ฝึกปฏิบัติในห้องเรียน และไม่มีเอกสารประกอบการเรียนที่ชัดเจน ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนว่าจะสอนอะไรในแต่ละครั้ง จึงทำให้ผู้เรียนมองว่าหลักสูตรไม่ได้มาตรฐานและขาดแรงจูงใจในการเรียน

2.2 การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง มีการหยุดการเรียนการสอนบ่อย และมีการขยายเวลาเรียนออกไปมาก ทำให้ผู้เรียนต้องเปลี่ยนแผนในการเรียนจนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนหายไปก่อนเรียนจบหลักสูตร

3. **ด้านผู้สอน** สถาบันภาษายังไม่มีอาจารย์และบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษเป็นของตนเอง เนื่องจากเป็นหน่วยงานสนับสนุนการศึกษา ไม่ใช่ส่วนงานจัดการศึกษา จึงต้องมีการทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอื่น เพื่อให้มีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษามาเป็นอาจารย์พิเศษในหลักสูตรดังกล่าว และสถาบันภาษาเองก็ต้องมีการแบกรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างมาก

4. ด้านผู้เรียน

4.1 ผู้เรียนยังขาดความพร้อม เนื่องจากในการเรียนการสอนเน้นภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา เป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านนี้

4.1.1 ผู้เรียนบางส่วนยังมีทักษะด้านภาษาอังกฤษไม่ดีพอ จึงติดขัดเรื่องการเรียนรู้ อีกทั้งบางรายวิชาต้องเรียนเกี่ยวกับธรรมะทำให้ผู้เรียนบางส่วนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีแรงจูงใจมากพอที่จะเรียน และเลิกเรียนในที่สุด

4.1.2 ผู้เรียนเรียนไม่เต็มที่ เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งแม้ว่าได้รับการสนับสนุนให้เรียนฟรี แต่เวลาเรียนในหลักสูตรดังกล่าวตรงกับเวลาทำงานของบุคลากร เมื่อบุคลากรมาเรียนก็

อาจทำให้กระทบกับงานประจำที่ทำอยู่ ซึ่งบางครั้งส่วนงานของผู้เรียนยังขาดความเข้าใจก็อาจตำหนิผู้เรียนได้ ผู้เรียนจึงมีความวิตกกังวลเลยเลือกที่จะอยู่ปฏิบัติงานและยอมขาดหรือลาเรียน และเมื่อเรียนไม่ต่อเนื่องก็เกิดการตามงานที่ผู้สอนมอบหมายไม่ทัน เมื่อไม่ได้เรียนต่อเนื่อง และถึงเวลากลับมาเรียนใหม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ และเลิกเรียนในที่สุด

4.1.3 ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน เนื่องมาจากข้อ 4.1.2 คือเมื่อเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ผู้เรียนก็เริ่มไม่อยากเรียน อีกทั้งผู้เรียนเองบางครั้งก็ไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์หลังจากเรียนจบหลักสูตรแล้ว เนื่องจากบางรูป/คน ไม่ได้นำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งประเด็นนี้สถาบันภาษายังขาดการประสานงานและทำความเข้าใจกับหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย และยังไม่มีการที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน เช่น มีระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรของมหาวิทยาลัย ว่าเมื่อมีผลการประเมินด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศดีขึ้น จะมีผลกับการขึ้นเงินเดือนหรือมีค่าตอบแทนพิเศษแก่บุคลากรนั้น ๆ ฯลฯ เป็นต้น

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและอื่นๆ

มีการเปลี่ยนห้องเรียนบ่อย บางห้องเรียนยังมีอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนมองว่าขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าวมีความหลากหลาย และแตกต่างกัน ทั้งเพศ อายุ ระดับการศึกษา และมีทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญที่สถาบันภาษาต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. แนวทางแก้ปัญหาการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

การแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนนั้น สถาบันภาษาต้องหันกลับมาทบทวนตนเอง โดยการนัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ และครูผู้สอนทั้งหมดเพื่อปรึกษาหารือข้อปัญหาต่าง ๆ ในปัจจุบัน และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสรุป ดังนี้

1. สถาบันภาษา ควรตระหนักว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ที่เปิดทำการเรียนการสอนนี้ เป็นบันไดหรือเส้นทางไปสู่การเปิดหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันภาษาในอนาคต และจะทำสถาบันภาษามีลูกศิษย์เป็นของสถาบันภาษา
2. สถาบันภาษาไม่ควรเน้นการให้บริการภาษาเพียงอย่างเดียว สถาบันภาษาต้องขึ้นสู่การเปิดปริญญาโทปริญญาเอกในอนาคตให้ได้ และต้องสร้างผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาษา ทำให้ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่เชี่ยวชาญภาษา ดังนั้นเป้าหมายของสถาบันภาษาจึงไม่ได้อยู่ที่การเป็นแค่สถาบันภาษา แต่ต้องนำเข้าไปสู่หลักสูตรสากล เพราะเป็นความประสงค์ของอธิการบดี ดังนั้นสถาบันภาษาจึงเป็นเครื่องมือ หรือสะพานที่จะพานิสิตเรียนต่อปริญญาโทปริญญาเอกที่สถาบันภาษาได้
3. สถาบันภาษาควรมีแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ ไม่ควรคิดแต่งานประจำ เพราะหลักสูตรประกาศนียบัตรนี้ เป็นหลักสูตรที่เป็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อรองรับความเป็นสากล และรองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาของโลก จึงเป็นความจำเป็นไม่ใช่ความต้องการ

4. ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง โดยเฉพาะผู้อำนวยการส่วนวิชาการ ควรให้ความสำคัญกับหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ และควรจัดหาบุคลากร จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก หาทางปรับปรุงเรื่องอัตราการเก็บค่าเล่าเรียน เพราะหลายสิ่งหลายอย่างอยู่ที่ผู้บริหารของสถาบันภาษาที่จะเข้ามากำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ควรหาสิ่งที่จะมาสนับสนุนให้หลักสูตรเป็นไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องเรียนที่จะต้องชัดเจนว่าเรียนห้องไหน เวลาใด ฯลฯ เป็นต้น

5. สถาบันภาษาควรมีการสอบถามครูอาจารย์ที่สอนและผู้เรียนในหลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลว่าการเรียนการสอนเป็นอย่างไร ยากหรือง่ายไปหรือไม่ ควรจะมีการปรับปรุงในรายวิชาใด ควรจะทำตำราในแต่ละรายวิชาเพิ่มขึ้นมา เพื่อให้หลักสูตรมีความน่าเชื่อถือ น่าสนใจ ถึงแม้ว่าหลักสูตรจะเป็นเพียงระดับประกาศนียบัตร แต่ทุกคนจะต้องได้รับการบริการที่ดี ได้รับการเอาใจใส่จากสถาบันภาษาอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้ผู้ที่เข้ามาเรียน หรือผู้ที่ต้องการจะฝึกภาษาอังกฤษโดยไม่หวังว่าจะนำประกาศนียบัตรของสถาบันภาษาไปใช้ ก็จะมีกำลังใจในการเรียนได้เต็มที่เพื่อพัฒนาตนเอง

6. สถาบันภาษาควรเชิญคณะผู้บริหารหลักสูตรฯ และอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดมาประชุม ปรึกษาหารือชี้แจง ทำความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าจะปรับหลักสูตรและวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด และควรมีการจัดทำตำราและคู่มือในการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมและเพียงพอ เพื่อทำหลักสูตรให้ชัดเจนทั้งเนื้อหา ผู้สอน เวลาเรียน และห้องเรียน

7. สถาบันภาษาควรประสานงานและทำความเข้าใจกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการให้บุคลากรในส่วนงานมาเรียนว่าเป็นการพัฒนาบุคลากร และควรให้มีผลกับผู้เรียนโดยตรงหลังสำเร็จการศึกษา เช่น ถ้ามาเรียนแล้วภาษาอังกฤษดี ก็มีการพิจารณาความดีความชอบขึ้นเงินเดือน การให้โบนัสพิเศษ หรือมีงานอื่น ๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษรองรับ

8. สถาบันภาษาควรจัดสอนพิเศษ 1 ชั่วโมง ในตอนเที่ยงครึ่งถึงบ่ายโมงตามความต้องการของผู้เรียนจากแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้ทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกมีทัศนคติในการปรับปรุงแก้ไขปัญหามาจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งทำให้สถาบันภาษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหายุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการแปลอย่างแท้จริง ตรงตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ของสถาบันภาษา เพื่อให้หลักสูตรดังกล่าว เป็นหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถาบันภาษา พัฒนามหาวิทยาลัย และพัฒนาประเทศชาติต่อไป

บทสรุป

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (ป.อ.) ขึ้น เพื่อตอบสนองความจำเป็นด้านการเรียนภาษาอังกฤษของบุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมถึงผู้สนใจทั่วไป และได้รับอนุมัติให้ทำการเรียนการสอนหลักสูตรดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นมา แต่ปรากฏว่าได้ประสบปัญหาหลายประการ เช่น จำนวนนักศึกษาลดลง นักศึกษาหยุดเรียนบ่อย บางรูป/คนเรียนไม่จบหลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนด ฯลฯ เป็นต้น จากสภาวะการณดังกล่าวข้างต้น

สะท้อนให้เห็นว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำเป็นต้องหาสาเหตุของปัญหา แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหในอนาคต ซึ่งในบทความนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการ แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ของสถาบันภาษา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถาบันภาษา จะต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหการจัดการเรียน การสอนในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. การแก้ไขปัญหาด้านหลักสูตร 2. การแก้ไขปัญหาด้าน การจัดการเรียนการสอน 3. การแก้ไขปัญหาด้านผู้สอน 4. การแก้ไขปัญหาด้านผู้เรียน 5. การแก้ไขปัญหาด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ ที่ได้ข้อมูลจากการวิจัยทั้งหมดโดยเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการบริหารจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพอย่างรอบด้าน พิจารณาทุก แง่มุม ด้วยการระดมความคิดจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นกรอบแนวคิด เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหในปัจจุบันและในอนาคต
2. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มากยิ่งขึ้น
3. ควรสร้างความเชื่อมั่นต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ และสร้างแรงจูงใจในการ เรียนในหลักสูตรนี้ รวมถึงสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาอังกฤษ แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตของมหาวิทยาลัย
4. ควรสนับสนุนงบประมาณให้มีการทำวิจัยในห้องเรียน ควบคู่ไปกับการทำวิจัยสถาบัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพนั่น ควรมี การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการแปล (ป.กป.) ของสถาบัน ภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วย
2. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในคอร์สเรียนภาษาอังกฤษ อื่น ๆ ของสถาบัน ภาษาที่เปิดการเรียนการสอนด้วย เช่น คอร์ส MCU 003-006 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- บัญชา อึ้งสกุล. *การเสริมสร้างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : วารสารวิชาการ ปีที่ 1, ฉบับที่ 2, 2551.
- ปราณี อมรรัตนศักดิ์. *ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ : วารสารวิจัย. ปีที่ 2, ฉบับที่ 2, 2551.

- ทิศนา ขัมมณี. *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *ประวัติและพัฒนาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2558.
- สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *รายงานประจำปี 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560.
- Brown, H. Douglas. *Effective Factors in School Language Learning*. in The Second Language Classroom: Direction for the 1980, (New York: Oxford University Press. 1981).
- Littlewood, William T., *Foreign and Second Language Learning*, (New York: Cambridge University Press., 1990).